

ÜZENET

Wolfgang Götz, igazgató **Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja**

A kábítószer-probléma európai helyzetéről szóló 2008-as Éves Jelentés megjelenése alkalmából

Zárolva: 2008.11.06. 10:00-ig (CET)

Az aktuális kábítószerhelyzetről szóló ismereteink tárgyilagos elemzése alapfeltétele annak, hogy tájékozott, előremutató, átgondolt vitát folytathassunk erről az összetett kérdésről. Egy ilyen elemzés lehetővé teszi, hogy a véleményeket tényekkel igazoljuk, és hogy azok, akiknek a nehéz politikai döntéseket meg kell hozniuk, világosan megértsék a rendelkezésre álló választási lehetőségeket és az ezekből származó esetleges előnyöket. Ez indokolja az *Éves Jelentés 2008 A kábítószer-probléma Európában* elkészítését, amelyet ma büszkén mutatunk be Önöknek itt, Brüsszelben.

Az elmúlt év minden korábbinál több lehetőséget kínált arra, hogy európai és nemzetközi szinten áttekintsük, hogyan teljesítettek eddig a drogpolitikák, és a jövőben milyen irányban kellene továbbhaladniuk. Az EMCDDA mindkét szinten aktívan közreműködött. Különösen az Európai Bizottság részére nyújtott technikai támogatást az EU jelenlegi kábítószerügyi cselekvési tervének (2005–2008) értékelésében; valamint az ENSZ közgyűlés 1998. évi, kábítószerrel foglalkozó rendkívüli ülészakaja (UNGASS) alkalmával kitűzött célok elérése terén tett előrehaladás jelenleg is zajló felülvizsgálatában ⁽¹⁾.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy nemzetközi mércével mérve Európa mára kiemelkedően jó helyzetbe került, mint a világ olyan részeinek egyike, ahol a kábítószer-helyzetet monitorozó kapacitások a legfejlettebbek. Mindazonáltal elkötelezetten törekszünk arra, hogy tovább javítsuk a rendelkezésre álló adatok minőségét és relevanciáját annak érdekében, hogy jobb tájékoztatást tudjunk nyújtani a politikai döntéshozatalhoz és a szakmai munka megvalósításához az EU egész területén.

A ma kiadott Jelentés azt mutatja, hogy bár a kábítószer-használat történelmi szempontból nézve magas szinten maradt, úgy tűnik: új, stabilabb szakaszba lépünk át. Összességében a fogyasztás legtöbb formáját tekintve nem látható nagyobb növekedés, néhány területen pedig csökkenő tendenciák is mutatkoznak. Az amfetamin- és ecstasyhasználat mutatói például általánosan stagnáló vagy csökkenő helyzetet tükröznek. A legfrissebb adatok alapján pedig néhány országban határozott jelek utalnak a kannabiszhasználat stabilizálódására vagy csökkenésére a fiatalok körében.

A kezelés elérhetősége ugyan továbbra sem kielégítő, de folyamatosan növekszik Európában, olyannyira, hogy néhány országban az egykor rejtett populációnak gondolt heroin-használók többsége most már kapcsolatban van valamilyen szolgálattal. És miközben alig pár éve annak, hogy az injekciós kábítószer-használók körében terjedő HIV-fertőzés a drogpolitikai vita egyik központi problémája volt, a kábítószer-használatnak tulajdonítható új fertőzések aránya mára visszaesett, és tovább csökken.

Európai szinten nagyobb fokú kohéziót tapasztalhatunk azon a téren is, hogy az EU-tagállamok hogyan kezelik a drogkérdést. Mára 26 EU-tagállam, valamint Horvátország, Törökország és Norvégia fogadott el nemzeti drogpolitikai dokumentumot (1995-ben még csak 10 országnak volt), és ezek egyre inkább az EU kábítószerügyi cselekvési tervéhez hasonló irányvonalak mentén épülnek fel. Az elmúlt évben a nemzeti szintű politikai döntéshozatalban is minden korábbinál nagyobb mértékű aktivitást figyelhettünk meg: az EU-

tagállamok mintegy fele (13) tartott drogpolitikai dokumentumai felülvizsgálatának vagy átfogalmazásának valamely szakaszában.

Bár fontos, hogy elismerjük ezeket a pozitív fejleményeket, arról sem feledkezhetünk meg, hogy a kábítószer-probléma – dinamikus jellege folytán – újabb és újabb aggodalmak és kihívások elé állít minket. Ezek közül ma kiemelten fontosak: a heroinnal kapcsolatos figyelmeztető jelek, a kokainhasználat folytatódó növekedése; a hepatitis C vírus (HCV) magas előfordulása az injekciós szerhasználók körében; a kábítószerrel összefüggő magas halálozási ráta; valamint a szintetikus opioidok, mint például a fentanil eltérítéséről és tiltott előállításáról szóló jelentések növekvő száma. A Jelentés emellett hangsúlyozza, hogy a 2001–2006 közötti ötéves időszakban a kábítószer-törvényeket sértő bejelentett bűncselekmények száma 36%-kal emelkedett az EU-tagállamokban. Ugyancsak kiemelt figyelmet szenteltünk a kábítószer-használati problémák potenciális kockázatának a veszélyeztetett fiatalok körében, az *Éves Jelentéssel* párhuzamosan ma megjelenő áttekintésben ⁽²⁾.

Ezen aggodalmak kapcsán át kell térnünk a kábítószer-probléma európai költségeire – a jelenlegi drogpolitikai vita háttérében rejlő témák egyikére, amivel a mai Jelentés is több ponton foglalkozik ⁽³⁾. Az elmúlt 12 hónap folyamán az EMCDDA olyan közös eszközöket próbált meghatározni és tesztelni, amelyek elő fogják segíteni a kábítószerrel összefüggő közkiadásokra vonatkozó adatgyűjtést az EU egész területén. Bár ez a munka még mindig a kezdeti szakaszban jár, első becsléseink szerint a kábítószer-problémára fordított állami kiadások átlagosan kb. évi 60 euróba kerülhetnek egy európai polgárnak.

A kábítószer-használat okozta ártalmakat még ennél is nehezebb számszerűsíteni: a tragikusan elvesztett életeket; a kábítószerrel összefüggő bűnözés hatásait; a kábítószerrel előállításának vagy értékesítésének helyszínénél szolgáló közösségekre gyakorolt negatív hatásokat; valamint azt, hogy a kábítószer-kereskedelem milyen mértékben ássa alá a társadalmi fejlődést és a politikai stabilitást a termelő és tranzitországokban. Csupán a Nyugat-Afrikán átmenő kokainkereskedelemből eredő nyugtalanító eseményekre kell gondolnunk ahhoz, hogy eszünkbe jusson, milyen járulékos károkat is okozhat a kábítószer-probléma.

Befejezésül a mai témák között azt vizsgáljuk meg, hogy a kábítószer-probléma kutatásával milyen módon foglalkoznak az európai országokban, hiszen a tagállamok szintjén ez biztosítja a tiltott kábítószerrel hatásának leírásához és megértéséhez szükséges információt. Az EMCDDA erről a kérdéstről szóló, nemrég megjelent beszámolója ⁽⁴⁾ áttekintést ad a kábítószerrel összefüggő európai kutatások felépítéséről. Az Európai Bizottság megbízásából készülő tanulmány ajánlásokat fogalmaz meg az ismeretek hiányosságainak kezelése és a jobb együttműködés érdekében az európai szintű kutatás terén.

Az elmúlt évet valószínűleg fontos állomásnak fogjuk majd tekinteni a nemzetközi kábítószer-felügyeleti politika történetében. Amikor Európa az új EU-s kábítószerügyi cselekvési terv (2009–2012) elindítására készül, ezt abban a tudatban teszi, hogy minden korábbinál nagyobb mértékű egyetértés uralkodik a követendő irányokat és az előttünk álló kihívásokat illetően.

Megjegyzések:

⁽¹⁾ A haladás 10 éves felülvizsgálatát az ENSZ Narkotikus Kábítószer Bizottsága (CND) 2008 márciusában indította el.

⁽²⁾ Lásd a Kiemelt Téma kiadványt: *A kábítószerrel és a veszélyeztetett fiatalok*, 2008.06.11. <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

⁽³⁾ Lásd a Kiemelt Téma kiadványt: *A kábítószerrel összefüggő európai költségvetési kiadások jobb megismerése felé*, 2008. július. <http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

(⁴) Lásd a Kiemelt Téma kiadványt: *Drogkutatások*, 2008. szeptember/október.
<http://www.emcdda.europa.eu/publications/selected-issues>

Az *Éves Jelentéshez* kapcsolódó termékekről, sajtóközleményekről, szolgáltatásokról és eseményekről szóló információk 2008.11.06-án 10.00 órától (CET) lesznek elérhetők, a következő címen:
<http://www.emcdda.europa.eu/events/2008/annual-report>

Az EMCDDA tényszerű, tárgyilagos, megbízható és összehasonlítható információkat gyűjt, elemez és terjeszt a kábítószerrel és a kábítószer-függőséggel kapcsolatban.